

2026. április 17. péntek – 5786. niszán 30.

www.frankel.hu

péntek 18:30 | gy. gy. 19:18 | omer15. napja | szombat 10:00 | havdala 20.26

85/12

TÁZRIÁ és MECORÁ

(III. Mózes 12.1. – 15.33.)

תְּזַרְיָה וּמְעוֹרָה

Az emberek, valamint az edények és ruhák tisztasági és tisztulási törvényeit tárgyalja, valamint a lepraszerű bőrbetegségek gyógyításával foglalkozik, ami a kohaniták feladata volt. Háromféle leprát különböztet meg az Írás: ami az ember testét, ruháit, illetve háza falait érinti. A beteget karanténba zárták, és a kohanita feladata volt megállapítani, elmúlt-e a bőrbetegség, melynek különböző fajtáit e szakasz ismerteti.

Tázriá-Möcorá (תְּזַרְיָה וּמְעוֹרָה) hetiszakaszunk első része két témát tárgyal. Az egyik a szülést követő rituális tisztátalanság kérdése. Ennek időtartama eltér attól függően, hogy fiú vagy leány születik – leány esetében hosszabb. Fontos hangsúlyozni, hogy itt nem testi, nem higiéniai értelemben vett tisztátalanságról van szó. „Tiszta” és „tisztátalan” A bibliai “tisztá” (táhor) vagy “tisztátlan” (támé) nem testi fogalmak, hanem misztikusak. A rituális fürdő (mikve) sem tartozik a higiénia kötelékébe, hanem lelki, misztikus tisztasággal kapcsolatos. Ezért az előírt vízmennyiség, a víz eredete (eső vagy forrás) és a lemerülés szertartása. Egy megalakuló zsidó kehilának a templom és az iskola felállítása mellett a mikve felépítése volt elsőrendű gondja. A gyógyulást, valamint a szülőasszony “tisztátalanságának” befejezését áldozat bemutatása követte. A jobb módú bárányt áldozott, de a szegény asszony vagy leprás beteg két galambfiókéval is eleget tehetett áldozási köteletségének. A kohaniták szerepe A kohanita nem csupán a testi “tisztátalanságokat” (bőrbetegségeket) vizsgálta. A ruhában előforduló penészes részt is “támé”-nak minősítette, és különféle eljárásokkal kellett azok “tisztaságát” visszaállítani. Téves felfogás a betegségek vagy a szülésekből kifolyó testi problémák gyógyítása, vagy fizikai “tisztítására” gondolni a kohaniták működése nyomán. A kohanita egyszemélyben volt pap, tanító és orvos. De természetszerűleg nem ismerhette a modern orvostudomány diagnózisát és terápiáját, így hiba lenne a XX. században ismert orvosi ténykedést látni a kohaniták működésében. Mint fent említettem, “tisztá” (táhor) és “tisztátlan” (támé) a Bibliában nem testi, nem higiéniai fogalmak. A gyógyulás, mint csoda A hetiszakaszhoz csatolt prófétai rész ábrázolja legjobban, hogy betegség eltávolítása nem fizikai, orvosi ténykedések, hanem misztikus, csodaszerű működések eredménye volt. Az arameusok katonai parancsnoka leprában szenvedett. Többen azt tanácsolták neki, hogy keresse fel a zsidók híres prófétáját, Elisát (I.ten emberét) és az majd meggyógyítja. A próféta előírta számára; hogy hétszer fürödjék meg a Jordánban és egészséges lesz. Az arameus hadvezér előbb megsértődött, mondván, hogy Damaszkuszban van elég folyó, hogy megfürödjék benne. Végül mégis ráállt a prófétai ajánlatra, hétszer bukott alá a Jordánban és bőre olyan lett, mint fiatal ifjú bőre, és “tisztá lett”. Nem modern értelemben vett terápiáról volt itt szó, hanem misztikus csodáról, amit a csodatevő próféta, Elisa tett. Bibliai világkép és a modern tudomány határai Számos esetben hajlunk arra, hogy belemagyarazzuk a bibliai elbeszélésekbe a modern idők tudományát. Természetesen ez nem felelhet meg a valóságnak. Bacilusokról, vírusokról, fertőzésekről nem tudtak abban az időben. Legfeljebb misztikus megvilágítása az emberi testtel kapcsolatos jelenségeknek a higiénia, a terápia követelményeit is szolgálta. Ugyanilyen értelemben kell viszonyulnunk az étkezési törvényekhez, és “a disznóhús és egyéb állatok élvezetének tilalma” nem indokolható a testre való ártalmukkal. Sokkal inkább keresnünk kell az okokat a többi népektől való elkülönülési parancsban. A disznó szent állat volt sok más népnél (a görögöknél Dioniszosz szent állata). Ez elegendő ok, hogy nálunk “tisztátalan” legyen. “Szentek legyetek, mert szent vagyok én..., hogy különválasszátok a tisztátalant a tisztától, az ehető és a nem ehető állattól”. Az étkezési törvények elválasztották Izrael népét a többi népektől. A hetiszakasz “tisztasági” törvényeit ugyancsak nem lehet azonosítani a modern orvostudomány és higiéniai előírások megfelelőjével, habár kétségtelenül hatással voltak az egészségre is. Például a középkorban dúló pestis és egyéb járványok sokkal kisebb mértékben sújtották a zsidó lakosságot.

Tázriá, életet adó Az első címe Tázriá, amelynek jelentése: magzatnak életet adó. Az első rész (תְּזַרְיָה) a szülést követő időszak szabályait ismerteti: fiúgyermek születése után az anya hét napig tisztátalan, majd rituális fürdőt vesz, a nyolcadik napon pedig a fiút Ábrahám szövetségébe fogadják. Lánygyermek esetén ez az időszak hosszabb, tizennégy nap után kell a rituális fürdőt meglátogatni. Annak idején az édesanya áldozatot mutatott be, ma ezt hálaima váltja fel, megköszönve a szerencsés szülést. Az első hetiszakasz másik központi témája a poklosság, egy súlyos betegség, amely leginkább a leprához hasonlítható. A hagyomány szerint azonban ezt a kórt nem orvosok, hanem a papok kezelték, akik bizonyos gyógyító feladatokat is elláttak. Egyes vélemények szerint az, hogy ma nem ismerjük ennek a betegségnek a pontos természetét vagy kezelését, nem jelenti azt, hogy az ókorban ne lett volna rá gyógymód. Számos olyan tudás létezhetett akkoriban, amely ma már számunkra rejtve maradt. A poklosságot a hagyomány gyakran büntetésként értelmezi. Akinél a betegség jeleit észlelték, annak el kellett hagynia a táborát, és csak a gyógyulását követően térhetett vissza a közösségbe. Ha meggyógyult, ahogy írva van: “mossa ki ruháit, nyírja le minden haját, fürödjék meg és legyen tiszta, azután bemehet a táborba, de háljon sátrán kívül hét napig.” Látjuk, hogy több ezer évvel ezelőtt nagyon fontos járványügyi, egészségvédelmi, tisztasági intézkedéseket foganatosítottak

a közösség érdekében. Az ikerszidra második szakaszának neve Möcórá (מֹעֵרָא) A szó etimológiai értelme móci rá – a rossz szó terjesztője. Mert a bőrön jelentkező betegséget a rágalmozó, pletykálkodó kapta meg. Olvassuk a Szentírásban, hogy Mirjam, Mózes nővére, Áronnak beszélt fivére házasságáról kellemetlen szavakat, amelynek hatására Mirjam hét napig poklos lett. A hetiszakasz leírja, hogy a ruhán, sőt a házon is lehetett olyan elváltozás, amely poklosságnak tekinthető. A ruhát, miután megmutatták a papnak, hét napra elzárták. A hetedik napon az orvoslás szakértelmével rendelkező pap megtekintette a ruhát. Ha terjedt az elváltozás, akkor el kellett égetni. Ha nem terjedt, de látszott a seb a ruhán, úgy újra hét napig elzárták, de előbb jól elmosták. Ha ezután sem homályosult a hiba, akkor a tűz martaléka lett a ruha. Ha megfakult a seb, megmosták és tiszta lett. A ház falán is jelentkezhetett gombásodásra vagy salétromréteg képződésére utaló nyom. Ekkor értesítették a kohént, (papot), de mielőtt megérkezett kiürítették a házat. Mert ha a pap tisztátalannak nyilvánította az épületet, akkor a benne lévő berendezéseket sem lehetett használni. Mikor megszemlélte a pap a házat, és megállapította a bajt, hét napig lezárták az épületet. Ha nem múlt el a jelenség, azt a részt lebontották, és újra vakolták. Hét napig várakoztak, de ha nem múlt el a “baj”, látszott még az elváltozás, lebontották a házat. Szó esik a poklosságból meggyógyult tisztító szertartásáról, amikor a szőrzetét eltávolították, megmosdatták, ruháit is jól megmosták, eztán egy galambot vagy gerlicét szabadon bocsájtottak, jelezve, hogy életet nyert a meggyógyult. Felkenték olajjal, mint máskor a papokat szokták. A hetiszakasz másik része a nemibetegségek ismérveivel foglalkozik A Szent Ház, a templom közelébe nem léphetett e betegségtől megfertőzött ember. “És óvjátok Izrael fiait tisztátalanságaiktól, hogy meg ne haljanak tisztátalanságukban, amidőn megtisztátalanítják hajlékomat, amely közöttük van.” Aki e betegségből meggyógyult, az megfürdött, ruháit alaposan megmosta, és csak utána mehetett Izrael közössége közé. Az ikerszakasz nagyon sokat foglalkozik a mosdással, tisztálkodással. A fürdőt, amelyben a tisztálkodás történt, mikvének nevezik. A medencének legalább 760 liter élő víz forrással, vagy esővízzel kell rendelkeznie. A mikvét olyan fontosnak tartják, hogy még a templomot is el lehet adni, ha az ára a fürdőre kell. Remélhetőleg ez csak elméleti lehetőség, nem kerül rá sor, de jelzi a mikve rangját, fontosságát. Sokan mondják, hogy ez rituális tisztaság, nem tévesztendő össze a higiénival. Ünnepek előtt vagy a vallásos ember Tóra olvasás előtt megy el megmártózni a mikve tükörsima vizében. Nem szerencsés a rituális tisztaság és a higiénia szembeállítása A mikve nemcsak a házasulandó fiatalok és a nők számára fontos a tisztulási ciklus után, hanem mindenki számára, aki rituális megtisztulás céljából merül alá. Alapvető szabály, hogy semmi ne váltsa el a testet a víztől, még a legkisebb szennyeződés sem, mert különben az alámerülés nem érvényes. Olyan ez, mint a kenyérevés előtti kézöblítés, amikor is először meg kell mosni a kezet szappannal vagy más mosószerrel, és csak a tiszta kézre, mintegy pecsét a tisztaságon, érvényes a kézöblítés. A mikvénél is csak piszoktól mentes, tiszta ember léphet a medencébe, így a mikve a szellemi, lelki (rituális) és higiénikus nagybetűvel írott Tisztaság jelképe. Jelzi, hogy az embernek mindenféle értelemben legyen tiszta a keze, tiszta a szíve, a lelke, de a teste is. Prágában, a középkorban nagy járványok dúltak, amelyek a gettót csak mérsékelten érintették. A mikve és a különböző élethelyzetek előtt és után kötelezően előírt kézmosás a rejtély kulcsa. Így talán érthető, hogy miért kell törekedni arra, hogy minden közösségnek legyen lelki és testi tisztaságot jelképező mikvéje, fürdője.

Pénteken este beköszönt Ijár, amely az év második hónapja Niszántól és a nyolcadik Tisritől számítva. Csillagképe: Bika. A név babilóniai eredetű. A hónap bibliai neve Ziv (tavaszi fény – זִיב). Ros Chodes Ijár (a hónap első napja) csak hétfőre, keddre, csütörtökre vagy szombatra eshet. Ijár hó mindig 29 napos. A Bét Hámikdás (a Jeruzsálemi Nagytemplom) idejében Jeruzsálemből küldöttek sokasága indult, hogy tudassák az érdekeltekkel, milyen napra esik Pészách Sény (Ijár 14), miután e napon áldozták a Korbán HáPészáchot azok, akik első Pészáchkor (Niszán 14) tisztátalanok voltak, vagy távoli úton voltak és nem tudták a Pészachi Korbán áldozatát meghozni. A chaszidikus irodalomban az Ijár szó kezdőbetűi: Ani (én), Hashem (az Isten) én vagyok Rofecha (az orvosod), vagy: szintén Ijjar szó kezdőbetűi: Avraham(א), Itzhak(י), Jaakov(י) és Rachel(ר) – a törzsek és a nép alapján. Ijár 5-én ünnepeljük Jom Háácmaútot. Izrael államát 1948. május tizenegyedikén, azaz 5708. ijar 5-én kiáltották ki Tel Avivban, mely nap azóta az önálló zsidó állam függetlenségének napja. A majd kétezer év utáni önálló, független államot deklaráló nyilatkozatot Dávid Ben Gurion, a későbbi miniszterelnök olvasta fel az ENSZ 1947. november 29-i határozata értelmében a brit mandátum lejártá előtt nyolc órával. Ijár 14-én ünnepeljük Pészach sényt, amely arról nevezetes, hogy Mózes azt az utasítást kapta, hogy azok akik “szándékuk ellenére nem tudtak résztvenni a Pészach ünneplésében, azok egy hónappal később, a mai naptár szerint Ijjar hónapban, a hónap 14. napján mutassák be a Peszach-áldozatot” Szintén ebben a hónapban, Ijár 18-án van Lág Báómer, mely az ómerszámlálás 33. napja. Pészach második estjétől kezdődött meg a negyvenkilenc napon át tartó ómerszámlálás, melynek célja az, hogy a kivonulás ünnepe után lélekben felkészüljünk Sávuotra, a Tóraadás ünnepére. Lág Báómer az ómerszámlálás harmincharmadik napja, mely Rabbi Simon Bar Joháj, a kabbala egyik alapművének, a Zohár szerzője halálának napja is. Simon bar Joháj rabbi volt a neves Rabbi Akiba egyik legjelesebb tanítványa. Saját tanítása szerint a halála nem ad okot szomorúságra az ő esetében, hiszen a zsidó hagyomány szerint egy ilyen igaz ember, mint ő, a halálával Istenhez kerül. Halálos ágyán arra utasította tanítványait, hogy örömmel legyen halálának napja. Ezen a napon megengedett a hajvágás, a borotválkozás, a zenehallgatás és a házasság is. Este hatalmas tábortüzekkel ünnepelnek, énekelnek, és táncolnak a lángok körül A legtöbb helyen nem maradhat el a tűzben sült krumpli, valamint a tűz fölött olvasztott pillecukor sem.

HÍREK A VILÁGBÓL

<p>130 éve született, de kevesen tudják, milyen kiválóság volt Weisz Árpád. https://bzsh.hu/2026/04/16/130-eves-weisz-arpad-a-nacik-altal-meggyilkolt-kivalo-labdarugo-edzo/</p>
<p>Dr. Grósz Andor: „Zsidók és nem zsidók együtt mondunk nemet a gyűlöletre”. https://mazsihisz.hu/dr-grosz-andor-zsidok-es-nem-zsidok-egyutt-mondunk-nemet-a-gyuloletre/</p>
<p>Láthatatlan történetek – Élhető-e még Berlin a zsidók számára? https://kibic.hu/2026/04/13/lathatatlan-tortenetek-elheto-e-meg-berlin-a-zsidok-szamara/</p>
<p>A Fidesz-kormányzás és a zsidóság. https://www.szombat.org/politika/a-fidesz-kormanyzas-es-a-zsidosag</p>
<p>Izrael és Libanon tárgyalni kezdett – de a béke kulcsa nem Bejrútban van. https://izraelinfo.com/2026/04/16/izrael-libanon-targyalas-hezbollah-trump-2026/</p>
<p>Drónfogás, készülöben a történelmi telefonhívás és a status quo kérdése. https://ujkelet.live/2026/04/16/dronfogas-keszuloben-a-tortenelmi-telefonhivas-es-a-status-quo-kerdes/</p>
<p>Öt új kötet a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapjára. https://mult-kor.hu/ot-uj-kotet-a-holokauszt-magyarorszag-i-aldozatainak-emleknapijara-20260416</p>
<p>Trump közelgő tárgyalásról posztolt, miközben Izrael folytatja a Hezbollah elleni támadásait Libanonban. https://telex.hu/kulfold/2026/04/16/donald-trump-izrael-libanon-megbeszeles</p>
<p>Izrael elpusztította az utolsó hidat, elszigetelődhet Dél-Libanon. https://infostart.hu/kulfold/2026/04/16/izrael-elpusztította-az-utolso-hidat-elszigetelodhet-del-libanon</p>
<p>Műholdfelvételeken látható, ahogyan Izrael libanoni településeket rombol porig. https://444.hu/2026/04/16/muholdfelveteleken-lathato-ahogyan-izrael-libanoni-telepuleseket-rombol-porig</p>
<p>Zsinagógát próbáltak felgyújtani Londonban, néhány napon belül ez volt a második támadás a londoni zsidó közösség ellen. https://hirado.hu/kulfold/cikk/2026/04/16/zsinagogat-probaltak-felgyujtani-londonban-nehany-napon-belul-ez-volt-a-masodik-tamadas-a-londoni-zsido-kozosseg-ellen</p>
<p>Trump 34 év után tárgyalóasztalhoz ülteti Izrael és Libanon vezetőit. https://www.atv.hu/belfold/20260416/trump-targyal-izrael-libanon/</p>
<p>Érdekes statisztikai adatok az Izraelben élő holokauszt-túlélőkről. https://bzsh.hu/2026/04/14/jomhasoa-holokauszt-tulelo-izrael-statisztika/</p>
<p>Több ezren vettek részt az idei Élet Menetén Auschwitzban. https://mazsihisz.hu/tobb-ezren-vettek-reszt-az-idei-élet-meneten-auschwitzban/</p>
<p>Egy 14. századi hagada hű másolatát jelenteti meg a Magyar Tudományos Akadémia. https://kibic.hu/2026/04/16/egy-14-szazadi-hagada-hu-masolat-at-jelenteti-meg-a-magyar-tudomanyos-akademia/</p>
<p>Az izraeli külügyminiszter szívélyes telefonbeszélgetést folytatott a magyar kormány leendő külügyminiszterével. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/az-izraeli-kulugyminiszter-szivelyes-telefonbeszelgetest-folytatott-a-magyar-kormany-leendo-kulugyminiszterével</p>
<p>Súlyos sérült Karmielben egy libanoni rakétától; a hadsereg további lövésekre készül. https://izraelinfo.com/2026/04/16/trump-izrael-es-libanon-vezetoi-ma-targyalni-fognak-ilyen-34-eve-nem-tortent/</p>
<p>Aoun nem beszél Netanjahuval. https://ujkelet.live/2026/04/16/aoun-nem-beszeli-netanjahuval/</p>
<p>Miért hívták a női foglyok a magyar társaikat „hülye zsidóknak” Auschwitzban? https://24.hu/belfold/2026/04/16/holokauszt-emleknep-lagernaplok-huhak-helena/</p>
<p>Magyar Péter is részt vett a Mazsihisz holokausztmegemlékezésén. https://hvg.hu/itthon/20260416_magyar-peter-mazsihisz-holokauszt-megemlekezes-aldozat-emleknep</p>
<p>Erdélyi zsidó temetőben gyaláztak meg sírokat az ortodox húsvét napján. https://www.hetek.hu/cikkek/online/erdelyi-zsido-temetoben-gyalaztak-meg-sirokat-az-ortodox-husvet</p>
<p>Magyar Péter meghívta Netanjahut Budapestre az 1956-os megemlékezésre. https://168.hu/itthon/magyar-peter-benjamin-netanjahu-meghivas-budapest-jeruzsalem-56-os-forradalom-296431</p>
<p>Donald Trump: Csütörtökön csúcshintű tárgyalások kezdődnek Izrael és Libanon között. https://nepszava.hu/3319137_donald-trump-csucsintu-targyalasok-izrael-libanon</p>
<p>Egy nap alatt megölték Békéscsaba szinte teljes zsidóságát. https://www.beol.hu/helyi-kozelet/2026/04/holokauszt-magyarorszag-i-aldozatainak-emleknapijara</p>
<p>Történelmi folyamat kezdődött Libanon és Izrael között, ez hozhatja el a békét. https://www.atv.hu/kulfold/20260416/izrael-libanon-targyalas-tuzszunet/</p>
<p>Egész Izraelben 2 percre megállt az élet a holokauszt emléknapján. https://bzsh.hu/2026/04/14/egesz-izraelben-megalltazelet/</p>
<p>Harsányi László: Gráber Margit – Egy festőnő útja a modernség és a túlélés határán. https://mazsihisz.hu/harsanyi-laszlo-graber-margit-egy-festono-utja-a-modernseg-es-a-tuleles-hataran/</p>

A Mazsihisz és az EMIH is gratulált Magyar Péternek. https://kibic.hu/2026/04/14/a-mazsihisz-es-az-emih-is-gratulalt-magyar-peternek/
Bódis Kriszta: Ezen a napon a holokauszt magyarországi áldozataira emlékezünk és a modern kori rabszolgaságra. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/bodis-kriszta-ezen-a-napon-a-holokauszt-magyarorszag-i-aldozataira-emlekezunk-es-a-modern-kori-rabszolgasagra
Az izraeli hadsereg: öt katona megsérült Dél-Libanonban, egyikük súlyosan. https://izraelinfo.com/2026/04/15/vance-az-iraniak-megallapodast-akartak-jol-allunk-a-jelenlegi-helyzetben/
Trump tűzszünetet jelentett be, kész tények elé állítva Izraelt. https://ujkelet.live/2026/04/16/trump-tuzszunetet-jelentett-be-kesz-tenyek-ele-allitva-izraelt/
Egerből indult a világhír felé, majd deportálták – Máthé Lili megrázó története. https://www.heol.hu/helyi-kultura/2026/04/mathe-lili-markstein-lili-eger-primas-ciganyzene
Trump: Tíznapos tűzszünetben állapodott meg Izrael és Libanon. https://24.hu/kulfold/2026/04/16/trump-tuzszunet-libanon-izrael/
1993 óta először tárgyaltak közvetlenül izraeli és libanoni diplomaták. https://hvg.hu/vilag/20260414_1993-eloszor-targyalas-kozvetlen-izrael-libanon-diplomata-washington-hezbollah
Rendhagyó történelemórát tartottak a zsidó temetőben. https://www.teol.hu/helyi-kozelet/2026/04/rendhagyotortenelemora-zsido-temeto
Benjámín Netanjahu is gratulált Magyar Péternek a választási győzelméhez. https://nepszava.hu/3318819-benjamin-netanjahu-magyar-peter-gratulacio-valasztas-gyozelem-orban-viktor
Magyar Péterék győzelme után Izrael elkezdett aggódni. https://www.atv.hu/kulfold/20260413/magyar-peter-izrael-netanjahu/